

Sygn. akt I ACa 168/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Górecki
Sędziowie:	SA Ewa Staniszevska SA Jerzy Geisler /spr./
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2013 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **W. R.**

przeciwko **M. K. (1) i H. D.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 14 grudnia 2012 r., sygn. akt XII C 1045/12

1. oddala apelację;

2. przyznaje adwokatowi A. C. od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę 6.642,00 zł brutto tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

E. Staniszevska M. Górecki J. Geisler

UZASADNIENIE

Powód W. R. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych M. K. (1) i H. D. kwoty 1.326.222,00 zł tytułem naprawienia szkody i utraconych korzyści w związku z brakiem realizacji ugody, zawartej przed Sądem Okręgowym w Poznaniu, Wydział IX Gospodarczy, w dniu 3 kwietnia 2003 roku (sygn. akt: XX GC 388/02), zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 24 czerwca 2004 roku.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. K. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 14 grudnia 2012 roku, sygn. akt: XII C 1045/12 (zaocznym wobec H. D.), Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo (pkt 1), nie obciążył powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwanego M. K. (1) (pkt 2) oraz przyznał adwokatowi A. C. od Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Poznaniu kwotę 8.856,00 zł brutto tytułem pomocy prawnej udzielonej z urzędu (pkt 3).

Podstawę rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i wnioski prawne:

Powód W. R. prowadził działalność gospodarczą, w ramach której świadczył usługi transportowe dla spółki cywilnej (...), prowadzonej przez M. K. (1) i H. D.. Następcą prawnym wymienionej wyżej spółki cywilnej była spółka PW (...) M. K. Sp. j.

W dniu 3 kwietnia 2003 roku przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pozwani reprezentujący spółkę PW (...) M. K. Sp. j. zobowiązali się, że spółka zapewni powodowi począwszy od dnia 1 czerwca 2003 roku do 31 maja 2004 roku 200 kursów o długości minimalnej 20 km każdy po cenie jednostkowej za kurs, ustalonej według stawek kilometrowych obowiązujących na terenie miasta P., pod warunkiem, że powód zgodnie z obowiązującymi przepisami będzie mógł te zlecenia realizować.

Pozwana spółka nie zleciła powodowi w/w kursów.

W pozwie skierowanym do Sądu Okręgowego w Poznaniu powód wniósł o zasądzenie od (...) (...) M. K. Sp. j. kwoty 630.000,00 zł tytułem odszkodowania za niezrealizowanie warunków umowy. Wyrokiem z 19 maja 2005 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt IX GC 768/04, Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo w tej sprawie. W dniu 22 lutego 2006 roku Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację powoda od powyższego wyroku (sygn. akt: I Aca 955/05). Sądy obu instancji uznały, że nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności Spółki za niewykonanie umowy.

W. R. prowadził własną działalność gospodarczą w zakresie handlu i usług transportowych, której obecnie nie kontynuuje z powodów zdrowotnych. W związku z zaburzeniami o podłożu psychicznym leczy się psychiatrycznie.

W tak ustalonym stanie faktycznym, po przeprowadzeniu oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, Sąd Okręgowy uznał, iż powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Wyjaśnił, że wobec przesądzenia przez Sąd Okręgowy, iż zobowiązanie spółki jawnej wobec powoda z tytułu odszkodowania za niewykonanie przedmiotowej umowy nie istnieje, nie ma podstaw ku temu, by rozpatrywać subsydiarną odpowiedzialność pozwanych w tej sprawie, stosownie do treści art. 22 § 2 k.s.h. w zw. z art. 31 § 2 k.s.h. Oddalenie powództwa w sprawie przeciwko spółce jawnej wyklucza bowiem możliwość wszczęcia egzekucji z jej majątku. Tym samym nie ma możliwości, aby egzekucja ta okazała się bezskuteczna w rozumieniu art. 31 § 1 k.s.h., co warunkuje dopuszczalność dochodzenia roszczeń z tego samego tytułu od współników spółki jawnej.

Na marginesie Sąd Okręgowy zaznaczył, że strona powodowa nie zawnioskowała jakichkolwiek dowodów na okoliczność tego, że W. R. miał możliwość zrealizowania umowy z dnia 3 kwietnia 2003 roku, co zostało przez stronę pozwaną zakwestionowane.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zaś o kosztach pełnomocnika z urzędu - na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze oraz § 2 ust. 3 w zw. z § 6 pkt 7 w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Wyrok apelacją w całości zaskarżył powód, zarzucając:

- nierozpoznanie istoty sprawy, co przejawiało się w braku rozważania faktu niewystępowania tożsamości roszczeń wyartykułowanych w niniejszym postępowaniu, a tymi których powód dochodzi w sprawie oznaczonej sygnaturą IX Ge 768/04,

- nieuwzględnienie wniosków dowodowych powoda i brak odniesienia się do nich, co w szczególności dotyczyło wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, dowodu z akt upadłościowych oraz dowodu przesłuchania w charakterze strony powoda W. R. na okoliczności związane z możliwością wykonania usługi przez powoda (naruszenie art. 227 k.p.c. i 233 k.p.c.),
- niesłuszne przyjęcie, że strona powodowa nie naprowadzała dowodów na okoliczność możliwości zrealizowania przez powoda zleceń wynikających z ugody, zawartej między powodem a spółką jawną pozwanych w sytuacji, gdy dowód taki miało stanowić przesłuchanie, o które powód wnosił (naruszenie art. 299 k.p.c.).

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, przy pozostawieniu temu sądowi rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania odwoławczego. Złożył nadto wniosek o zasądzenie na rzecz pełnomocnika z urzędu od Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję według norm przepisanych, albowiem koszty te nie zostały uiszczone nawet w części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w całości podziela ustalenia faktyczne, poczynione przez Sąd I instancji, jak też wyprowadzone na ich podstawie wnioski prawne, czyniąc je tym samym podstawą własnego rozstrzygnięcia.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, że nieistnienie zobowiązania spółki PW (...) M. K. sp. j. wyłączało możliwość przypisania subsydiarnej odpowiedzialności odszkodowawczej wspólnikom tejże spółki, czyli pozwany w niniejszej sprawie. Powód w ramach niniejszego postępowania domagał się zapłaty od pozwanych odszkodowania za niewykonanie ugody, zawartej przed Sądem Okręgowym w Poznaniu w dniu 3 kwietnia 2003 roku. Ugoda ta zawarta została pomiędzy powodem a spółką PW (...) M. K. sp. j., jako następcą prawnym spółki cywilnej, prowadzonej przez pozwanych. Jak wynika z niekwestionowanych przez powoda ustaleń faktycznych, powództwo przeciwko w/w spółce o odszkodowanie za niezrealizowanie warunków ugody zostało prawomocnie oddalone wyrokiem z dnia 19 maja 2005 roku (sygn. akt: IX GC 768/04). Powyższe wyklucza możliwość przypisania pozwany subsydiarnej odpowiedzialności odszkodowawczej, gdyż powstaje ona z chwilą powstania zobowiązania spółki (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2009 roku, sygn. akt: II CSK 411/08, LEX nr 526895).

Nietrafna jest również argumentacja skarżącego, iż sam fakt likwidacji spółki jawnej uzasadnia subsydiarną odpowiedzialność pozwanych, jako wspólników tej spółki. Oczywiście likwidacja spółki nie stanowi przeszkody do kierowania roszczeń z tytułu odpowiedzialności za długi spółki przeciwko wspólnikom (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 grudnia 2008 roku, sygn. akt: I ACa 726/08, Biul. SAKa 2009, nr 2), niemniej jednak dla zaistnienia tej odpowiedzialności konieczne jest istnienie zobowiązania względem spółki. Sam fakt nieistnienia spółki, a w konsekwencji braku możliwości prowadzenia egzekucji z jej majątku, nie uzasadnia subsydiarnej odpowiedzialności wspólników, jeśli zobowiązanie tej spółki nie istnieje.

W świetle powyższego chybiony okazał się podniesiony w apelacji zarzut nierozpoznania istoty sprawy.

Niezrozumiała jest przy tym argumentacja skarżącego w zakresie braku rozważenia przez Sąd I instancji faktu niewystępowania tożsamości roszczeń, zgłoszonych w niniejszym postępowaniu i w sprawie o sygn. akt: IX Gc 768/04. Skarżący tego zarzutu bliżej w apelacji nie rozwinął, zatem możliwość jego merytorycznej oceny przez Sąd Odwoławczy jest ograniczona. Skarżący jako podstawę odpowiedzialności pozwanych wskazywał art. 22 k.s.h. (k. 158), podnosząc, iż domaga się od nich odszkodowania za niewykonanie przez spółkę jawną ugody z dnia 3 kwietnia 2003 roku. Tak sformułowane roszczenie wskazuje, iż pomiędzy niniejszym postępowaniem a sprawą o sygn. akt: IX GC 768/04 zachodzi tożsamość przedmiotowa (za wyjątkiem kwoty dochodzonego roszczenia), brak jest natomiast tożsamości

podmiotowej. Sąd Okręgowy wszystkie te okoliczności rozważał, wnioskując o braku odpowiedzialności pozwanych na podstawie art. 22 § 2 k.s.h. w zw. z art. 31 § 2 k.s.h.

Wobec stwierdzenia braku odpowiedzialności pozwanych za zobowiązanie spółki z tytułu niewykonania w/w ugody, niezasadne okazały się dalej idące zarzuty powoda, dotyczące nieprzeprowadzenia przez Sąd I instancji zawnioskowanych przez niego dowodów. Wyjaśnienie okoliczności związanych z możliwością wykonania ugody przez powoda, w świetle wyżej przedstawionych argumentów, nie mogło wpłynąć na uwzględnienie powództwa w niniejszej sprawie, zatem prowadzenie postępowania dowodowego w tym zakresie byłoby zbędne.

Tym samym zarzuty naruszenia przez Sąd Okręgowy art. 227 k.p.c., art. 233 k.p.c. oraz art. 299 k.p.c. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda na podstawie art. 385 k.p.c. – pkt 1 wyroku.

O kosztach pełnomocnika z urzędu orzeczono na podstawie § 2 ust. 2 i 3 w zw. z § 6 pkt 7, 13 ust.1 pkt 2 w zw. z § 19 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 163 poz. 1348 ze zm.), przyznając z tego tytułu adwokatowi A. C. od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Poznaniu) kwotę 6.642,00 zł brutto.

SSA Ewa Staniszevska SSA Marek Górecki SSA Jerzy Geisler